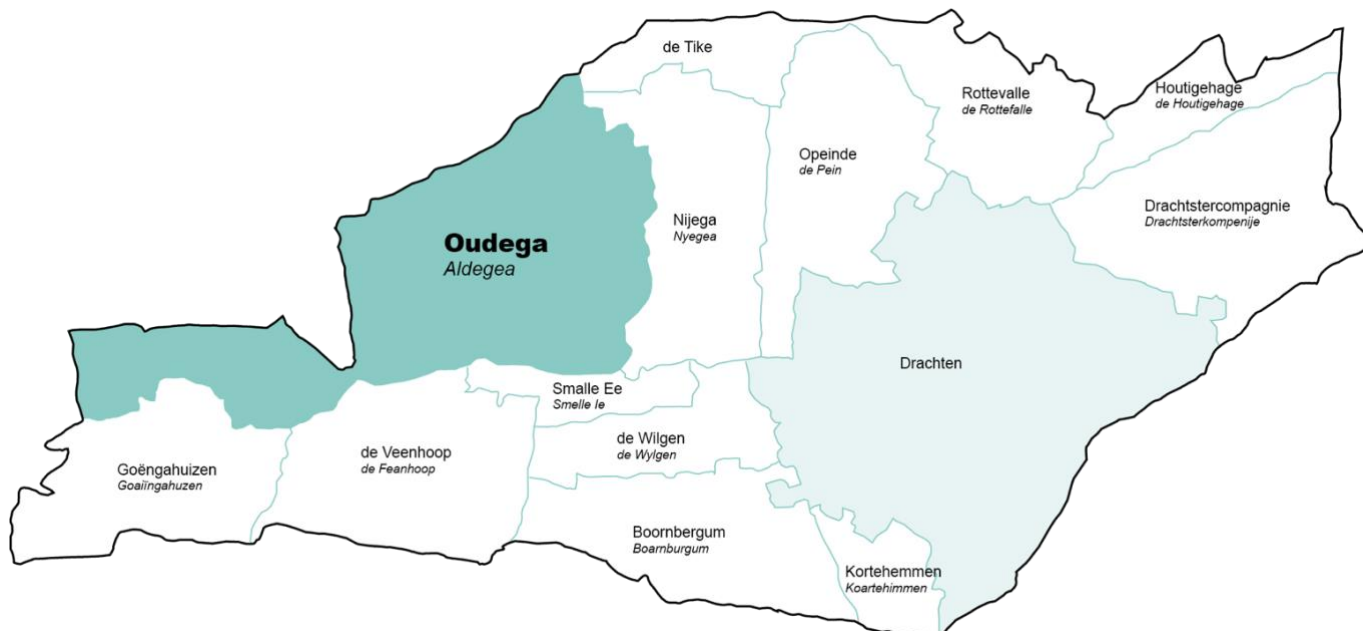
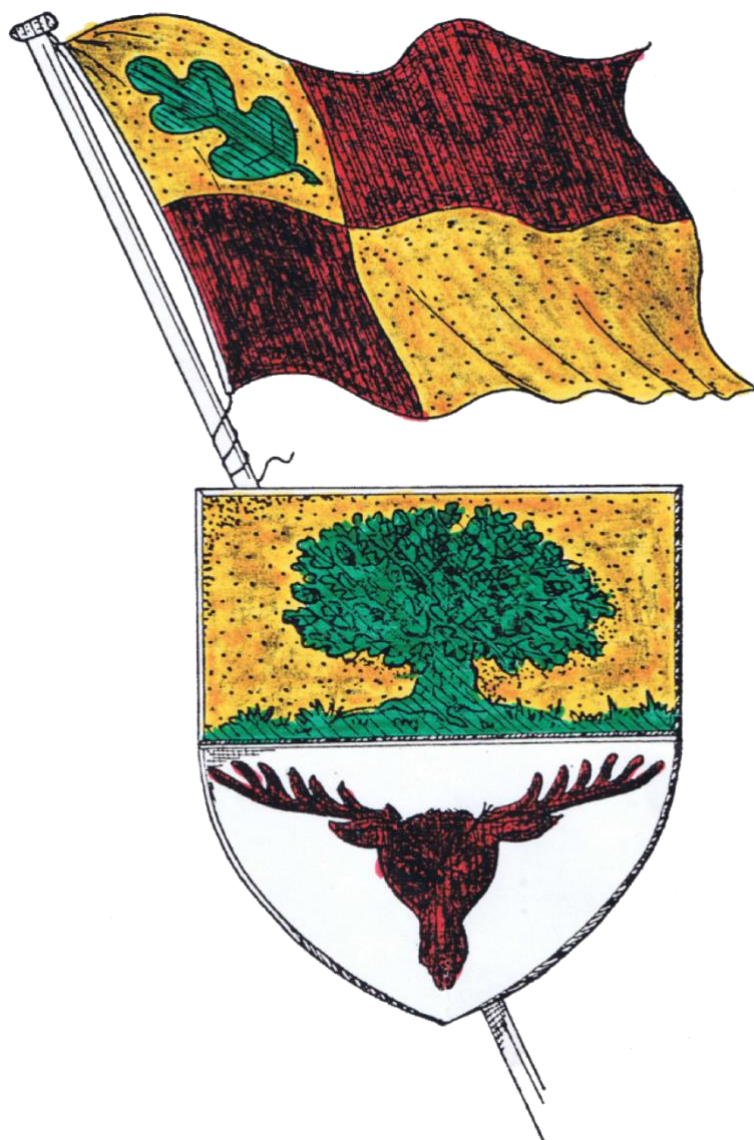

KUIERPADEN YN EN OM ALDEGEA

Aldegea: 1 fan de 13 doarpen fan Drachten Smellingerlân

Kuierpaden yn en om Aldegea

1 van de 13 dorpen van Drachten Smallingerland

Inhoudsopgave

Alle-om-Slachte kuier.....	1
Beleefroute Oudega aan het Water	2
Dichterspaad	3
Fokke Wietske paad.....	4
Goudtsje paad	5
Historische route	6
Jan Binnes paad	7
Jonker's leantsje	8
Oerden paad	9
Skean paad.....	10
Wietske Hattum's paad.....	11
Colofon	12
<i>Bronnen.....</i>	<i>12</i>
<i>Disclaimer Copyright©.....</i>	<i>12</i>
<i>Foto verantwoording</i>	<i>12</i>
<i>Realisatie & Samenstelling.....</i>	<i>12</i>

Alle-om-Slachte kuier

Organisator: werkgroep vanuit *Doarpsbelang*

In 2016 werd de 5^e editie van de Slachte marathon gehouden en kwam vrijwel meteen ook het nieuws dat de 6^e editie vervroegd zou plaatsvinden in 2018, vanwege *Ljouwert Kulturele Haadstêd*.

Dat bracht het bestuur van de *Feriening fan Doarpsbelang Aldegea* op het idee om in het tussenliggende jaar 2017 een soortgelijk evenement te organiseren, zij het in kleinere vorm. Een *trainingsmarathon* voor de echte fanatieke wandelliefhebber die in vorm wil blijven. Omdat er in Oudegea een straat is met de naam *Alle-om-Slachte* werd besloten de wandeltocht de naam **Alle-om-Slachte kuier** te geven.

In eerste instantie een eenmalige actie maar door het grote succes is besloten de wandeltocht vaker te organiseren. Vanaf 2021 wordt de kuiertocht georganiseerd in een jaar dat er geen Slachtemarathon wordt georganiseerd.

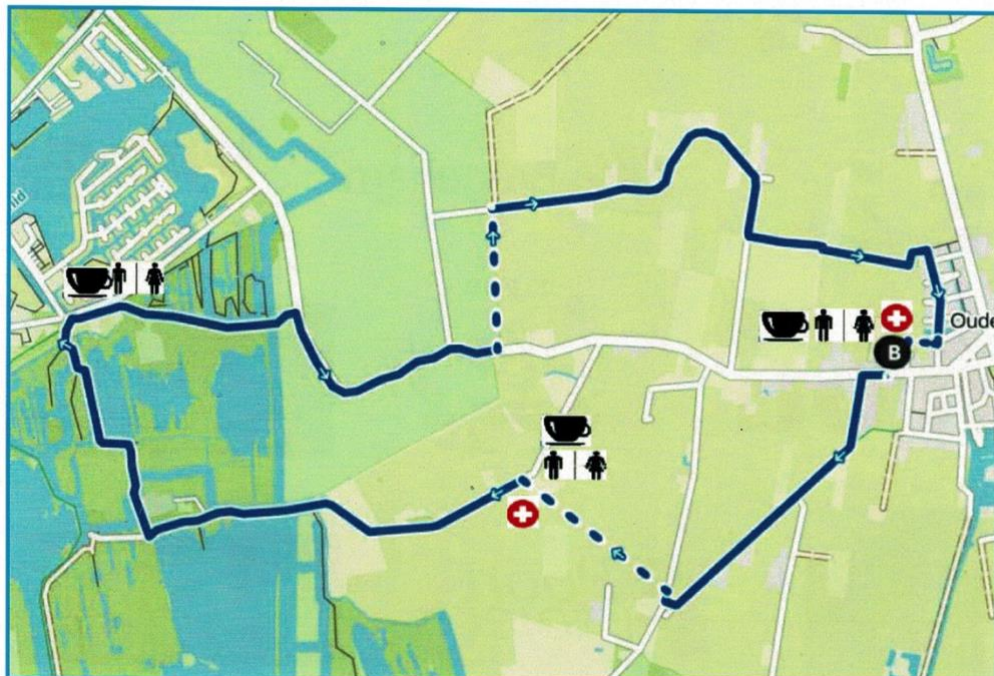
De wandeltocht wordt o.a. mogelijk gemaakt door bijdragen van gemeente Smallingerland, bedrijven in en om Oudegea, eigen bijdrage van de wandelaars en de Rabo ClubSupport.

De eerste editie vond plaats op zaterdag 24 juni 2017; de tweede editie op zaterdag 23 juni 2018; de derde editie op zaterdag 23 juni 2019 en de vierde op zaterdag 10 juni 2023.

De 5^e editie staat gepland voor 2025.

Alle om Slachte

Routekaart - 10km

Rustpunten: Langs de route staan diverse horeca die een hapje en een drankje verkopen. Dit is niet bij de kosten van deelname inbegrepen. Bij enkele rustpunten een toilet aanwezig.

De route van 10 kilometer in 2023

Start → ← Einde	Gealânswei → ← Dwarssingel
Lengte	4 kilometer
Eigenaar	Gemeente Smallingerland

De Beleefroute laat op een speelse manier zien hoe het gebied rond het nieuwe meer zich de komende jaren zal ontwikkelen. De route is te bewandelen door jong en oud.
Door middel van informatiepanelen wordt een kijkje gegeven in de toekomst van het betreffende gebied.

Kuierpaden yn en om Aldegea

1 van de 13 dorpen van Drachten Smallingerland

Dichterspaad

Start → ← **Einde** Parkeerterrein Eastersânning
Eigenaar panelen Feriening foar Doarpsbelang Aldegea
Lengte 25 kilometer

Het **Dichterspaad Aldegea** is een initiatief van de *Feriening foar Doarpsbelang Aldegea* in samenwerking met Landschapsbeheer Fryslân en de gemeente Smallingerland en gerealiseerd in 2015.

Langs de route van het *Dichterspaad Aldegea* staan 17 panelen met gedichten. Stuk voor stuk staan ze op prachtlocaties, die de moeite meer dan waard zijn om even de pas in te houden. De dichters laten met hun woorden de schoonheid van het gebied zien.

De totale route van het *Dichterspaad Aldegea* telt maar liefst 25 kilometer aan wandelplezier. De gehele route is befietsbaar, maar op enkele punten zal er even moeten worden afgestapt om met de fiets aan de hand de tocht te kunnen vervolgen. Het informatiepaneel staat nu nog bij het startpunt bij de haven.

De actuele en eerder gepubliceerde gedichten zijn te vinden op de website <https://www.oudegea.info/dichterspaad/> 1 x per 3 jaar worden alle panelen voorzien van een nieuw gedicht.

De eerste editie werd geopend in het kader van *Feel the night* met een nachtkuier op zaterdag 28 maart 2015 door wethouder Marja Krans. De tweede editie op 1 juli 2016 en de derde editie op vrijdag 5 april 2019. De vierde editie wordt gerealiseerd in 2023.

Een werkgroep organiseert het geheel.

Kuierpaden yn en om Aldegea

1 van de 13 dorpen van Drachten Smallingerland

Fokke Wietske paad

Start → ← **Einde** Gealânswei → ← de Geasten
Eigenaar Gemeente Smallingerland
Onderhoud Vrijwilligers van Doarpsbelang
Lengte 350 meter

Fokke de Jong is geboren op 16 oktober 1910 te Eernewoude en overleden op 25 juni 1988 te Oudega. Hij is op 17 mei 1935 getrouwd met Wietske Jans Jongsma. De zoon van Fokke de Jong huurde/pachtte het land van zijn vader. Toen hij besloot zijn bedrijf te beëindigen werden de landerijen door de familie de Jong verkocht. Het pad werd echter al jarenlang, met goedvinden van de familie de Jong, gebruikt als wandel- en fietspad. Om de wandelaars toch de gelegenheid te laten behouden om van het pad gebruik te blijven maken, besloot de familie het pad buiten de verkoop te houden. De grond met het pad is in 1987 voor het symbolische bedrag van fl. 1,-- verkocht aan de *Feriening foar Doarpsbelang Aldegea* die het de naam van de schenkers gaf: Fokke Wietske paad.

De knotwilgen langs het pad worden eens in de 3 jaar geknot door vrijwilligers van de *Fûgelwacht Aldegea*.

In het kader van *Oudega aan het Water* wordt het pad voor een symbolisch bedrag van € 1,-- verkocht aan de gemeente Smallingerland en komt het in 2025/2026 onder water te staan in verband met de aanleg van het nieuwe meer de *Nije Aldegeaster Sânnig*. Er is in hetzelfde gebied een nieuw pad aangelegd door de gemeente Smallingerland, met dezelfde naam. Langs het pad zijn nieuwe knotwilgen geplant.

Nieuwe Fokke Wietske paad

Oude Fokke Wietske paad

Kuierpaden yn en om Aldegea

1 van de 13 dorpen van Drachten Smallingerland

Goudtsje paad

Start →	↖	Einde	Goudtsjepoel – hoek Eastersânning →	↖	Skieppekampen
Eigenaar	Staatsbosbeheer				
Onderhoud	Vrijwilligers van Doarpsbelang				
Lengte	1 kilometer				

Met behulp van het buurtbudget van de Gemeente Smallingerland is er een naamkubus geplaatst bij de ingang van het pad aan de Goudtsjepoel – hoek Eastersânning.

Kuierpaden yn en om Aldegea

1 van de 13 dorpen van Drachten Smallingerland

Historische route

Eigenaar

Stichting Hattum de Vries

Deze route leidt langs panelen op gevels of op een zuil in Oudega en directe omgeving.

De informatiepanelen vertellen over de historische betekenis van het pand of de locatie. De route geeft een goed beeld van de grote bedrijvigheid van Oudega in het verleden. Veel van deze bedrijvigheid is inmiddels verdwenen, maar stille getuigen zijn nog altijd zichtbaar in het dorp. De route gaat door het dorp Oudega en het buitengebied. Via een QR-code op de infopanelen kan er meer informatie worden verkregen over de betreffende locatie.

De eerste infopanelen zijn gerealiseerd dankzij een bijdrage van het buurtbudget van de gemeente Smallingerland en een bijdrage van het Iepen Mienskipsfûns. De informatie op de panelen is samengesteld door het bestuur van de Stichting Hattum de Vries. De route wordt in de loop van de tijd verder uitgebreid.

De officiële opening vond plaats op zaterdag 13 oktober 2018 door de onthulling van een paneel bij de jachthaven *Alddijp* aan de Op 'e Wâl. Deze handeling werd verricht door de heren Dirk de Vries en Jan Jonker.

De Oosterhaven of de Wâl

Begin 18e eeuw is er slechts één toegangsweg over land naar Oudega. Het meeste verkeer van goederen, vee en personen vindt plaats over het water. De Wâl is tussen 1700 en 1900 het kloppend hart van Oudega. Een contract uit 1712 geeft Oudegaaster veerschippers het recht van veer tussen Oudega en Leeuwarden vice versa. Al in 1790 is er een beschoeiing wat het lossen en laden makkelijker maakt. Op de foto het veerschip de Jonge Wietze; rechts het veerhuis van grutte Gjalt W. Welling en links het café, winkel en veerhuis van lytse Gjalt H. Welling.

Historische route Oudega

Welkom bij het startpunt van de historische wandel- en fietsroute door Oudega. Deze route leidt u langs een groot aantal historische locaties en panden. De verhalen op de infopanelen vertellen u over de historische betekenis van het pand of de locatie. De route geeft u een goed beeld van de grote bedrijvigheid van Oudega in het verleden. Veel van deze bedrijvigheid is inmiddels verdwenen, maar stille getuigen zijn nog altijd zichtbaar in het dorp. De route is ongeveer 6 kilometer lang en neemt u mee door het dorp Oudega en het buitengebied. Via een QR-code op de infopanelen kunt u meer informatie lezen over de betreffende locaties en panden.

* Inkorten van de route is mogelijk door vanaf punt 4 niet door te gaan naar punt 5 tm 11 (niet op de kaart) maar direct door te gaan naar punt 12.

©Stichting Hattum de Vries. Financieel mogelijk gemaakt door de gemeente Smallingerland en it Iepen Mienskipsfûns.

Kuierpaden yn en om Aldegea

1 van de 13 dorpen van Drachten Smallingerland

Jan Binnes paad

Start →	Aldegeasterdyk	←	Einde	→	Opperbuorren-East
Eigenaar	Staatsbosbeheer en deel over particuliere grond				
Onderhoud	Vrijwilligers van Doarpsbelang				
Lengte	500 meter				

Het Jan Binnes paad is vernoemd naar Jan Binnes van der Wal 1911 – 2007 die in zijn vrije tijd zo'n zestig miniatuur objecten maakte van beroepen die hier vroeger werden uitgeoefend. Door de toelichting die erbij is gemaakt weten we ook hoe het een en ander in zijn werk ging en waar de bedrijfjes waren.

In zijn wilsbeschikking had hij de *Feriening foar Doarpsbelang Aldegea* benoemd tot zijn enige erfgenaam. Zijn nalatenschap bestond uit o.a. alle miniaturen en zijn woning aan Achterwei 23. Met het geld dat met de verkoop van de woning werd verworven is een permanenten tentoonstellingsruimte gerealiseerd in het MFC *de Gearrin*, genaamd *de Gearstal*.

Het Jan Binnes paad loopt vanaf de Aldegeasterdyk langs een bosstrook door de weilanden om uiteindelijk ruim anderhalve kilometer verderop te eindigen op de Opperbuorren-East. Aan de Aldegeasterdyk een kubus van Cortenstaal die de naam van het pad aangeeft. De kubus werd mogelijk gemaakt met behulp van het buurtbudget van de gemeente Smallingerland.

Hindernis in het pad was de brug over een brede sloot, halverwege de route. De huidige brug was meer een evenwichtsbalk dan een volwaardige overbrugging en vormde een hinderlijke barrière.

Met behulp van het buurtbudget van de gemeente Smallingerland is er in 2017 een nieuwe brug gerealiseerd. Het ontwerp was van Auke de Vries De Vries Konstrukt.

In 2021 wordt er met behulp van het buurtbudget een zitbank gerealiseerd.

Kuierpaden yn en om Aldegea

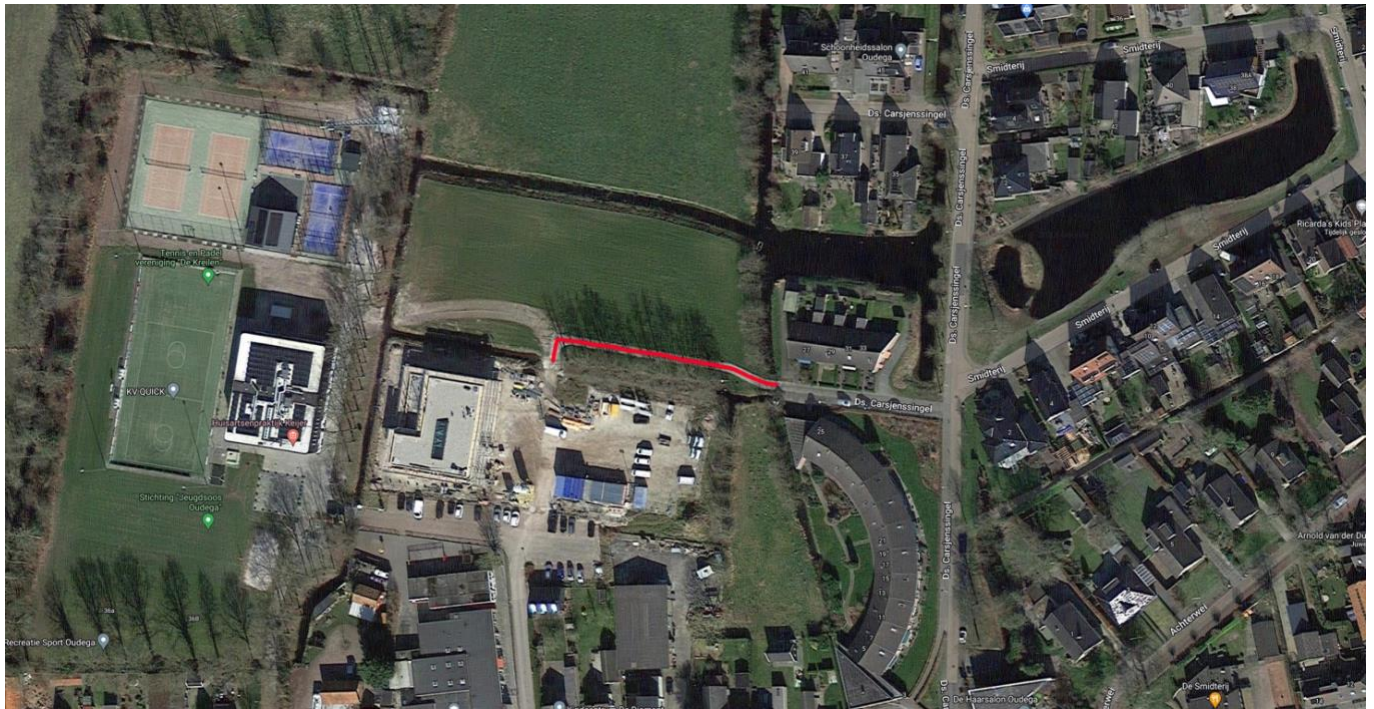
1 van de 13 dorpen van Drachten Smallingerland

Jonker's leantsje

Start → ← **Einde** ds. Carsjenssingel → ← Buorren
Eigenaar Gemeente Smallingerland
Onderhoud Gemeente Smallingerland
Lengte 100 meter

Het pad is een herinnering aan fam. Jonker die op dit terrein hun boerderij hadden staan. De boerderij heeft plaats gemaakt voor de seniorenwoningen van de Jonkersstee.

Het pad is in 2021 opgeschoven en opnieuw aangelegd i.v.m. de ruil van de grond, zodat de nieuwe school kon worden gerealiseerd.

Kuierpaden yn en om Aldegea

1 van de 13 dorpen van Drachten Smallingerland

Oerden paad

Start → ← **Einde** Eksteursreed → ← Gariperwei
Eigenaar Staatsbosbeheer & deels particulier
Lengte 1 kilometer

Het wandelpad van ongeveer 1 kilometer verbindt de Eksteursreed met de Gariperwei en werd in de volksmond het *hondenpoep*pad maar ook wel *boskpaad* genoemd. In overleg met de Stichting Hattum de Vries kreeg het pad in 2022 de naam *Oerden paad* en werd bij het begin- en eindpunt een naambord van Cortenstaal geplaatst.

Oerden betekent landpunt. Deze naam gold vroeger de landerijen tussen de Eksteursreed en de Gariperwei. Een kaart, die in de periode van 1819 tot 1823 door de militair, majoor Huguenin, gemaakt is laat de stukken land zien die samen uitlopen op een landpunt. *Bron: Smallingerland op de kaart.*

Kuierpaden yn en om Aldegea

1 van de 13 dorpen van Drachten Smallerland

Skean paad

Start → ← **Einde** Dwarssingel → ← Skeane Heawei
Eigenaar gemeente Smallerland
Lengte 250 meter

Paad oer 't hiem út de Drachtster Krante

Sont hiel lang al, ik tink foar 't neist wol sont 1850, 1860, leit der yn Aldegea tusken Heawei en Dwarssingel in skeanpaad. It is in fyts- en gongelpaad, grut ferkear komt men der net tsjin. Foar fytsers en kuierders kin dat paad in fikse bekoarting betsjutte, wol ien fan in kilometer. Oant koartlyn wie't, wat it paad oanbelanget, allegear pais en frede yn ús doarp. Mar in set lyn gong it kampke grûn dat dêr deun tsjin 'e heawei oanleit it nuteboskje, sizze guon Aldegeasters noch, mei it âld hûs dat der op stie, yn oare hannen oer. De nije eigener fûn yn 'e keapakte grif oanwizings, dat it oerâld paad op syn gerjochtichheid lei, m.o.w. dat it paad sines wie en dat er der mei dwaan koe wat er woe. Privacy is ien fan ús moderne biedwurden. It wurd stiet heech yn ús findel skreaun hjoed-de-dei. Ek by de nije eigener fan 'it nuteboskje'. Nei 't der in nije wente setten hie tocht er, dat it tiid wie om de privacy fan himsels en 't wiif te hoedzjen en te noedzjen. Koartsein, hy sleat is paad foar alle ferkear. Dat, nim ik oan, wie syn goed rjocht, oft it sosjaal fieland wie en is, is in oare kwestje. Foar dyjingen dy't geregeldwei it skeanpaad brûkten wie dat in hiele ôfbrek en dy, en it doarp mei harren, sprieken der skande fan. Koe dat samar, koe in oerâld, mar nea beskreaun, priveeazje samar oan kant skood wurde? It sluten fan it paad hat te uzes in skoftlang 'the talk of the town' west, sa giet dat op in doarp. By in inkeling hat it gefal sels in frustraasje ewei brocht, wol 'k leauwe. Der hat alteast yn dy snuorje by it blokkearde paad in boerd stien met de pinigjende fraach: *"Is dit no Piter syn dwarspaad of it it dwarse Piter syn paad?"*. De fraachsteller[ster] hat grif ridlikgau antwurd krige want it boerd hat der mar koart stien. De wrantelige doarpslju hat grif it moaie foarbyld fan Fokke en Wietske foar eagen stien. Mar Fokke en Wietske binne hiel oare lju. Dat binne âldere minsken, dy steane eins noch mei ien foet yn 'e tiid fan kommuneiteit en fan koöperaasje en mienskarren en sa. By it skeanpaad giet it om jongelju, dy't grut worden binnen yn it privacy-tiidrek. Dat makket ferskil. Mar der is al in oplossing foar it paadprobleem opsetten kommen. It skeanpaad leit op 'e sleatskant. Oare kant de sleat leit in stik greidlân. De eigener fan dy greide binne grif tige sosjaal [socialis = foar de mienskip] fielande minsken, hja hawwe oanbean, dat it skeanpaad wol nei har kant fan e sleat ferlein wurde mocht. Dat genereuze aanbod is mei beide hannen oannommen fansels en it paad is ûnderwilens al ferlein, rpovisiarysk. Der leit no ynearsten noch in gongbarte oer de sleat mar strakaansen komt dêr in brechje. Sa is it dus mar wer merakelsmoai yn oarder kommen mei it skeanpaad. Dy lâneigeners, mar wêrom soe 'k de namme net efkes neame, it is de fam. D. de Vries, fertsjinje de tankberens fan it hiele doarp. Elkenien is wer tefreden, die inling, de partikularist mei syn privacy, it doarp met syn paad.

De moraal? Nea de moedfearren hngje litte, al liket it der slim foar te stean, der kin samen útrêding komme. Oudega, Silvius

Kuierpaden yn en om Aldegea

1 van de 13 dorpen van Drachten Smallingerland

Wietske Hattum's paad

Start → ← Einde	it West → ← Utein
Eigenaar	Staatsbosbeheer
Onderhoud	Vrijwilligers van Doarpsbelang
Lengte	500 meter

Korte wandeling door een mooie bosstrook. Wietske Hattums de Vries, dochter van Hattum en Jantsje de Vries, geboren 23 februari 1915, overleden op 15 mei 2006. Ze heeft altijd het fietsenwinkeltje gerund op it West 18.

De naam *Wietske Hattums Paad* is aan dit wandelpad gegeven omdat het uitkomt of start bij het huis waar Wietske haar pake en beppe woonden en haar vader is geboren.

Colofon

Dit boek is uitsluitend bedoeld voor persoonlijk gebruik en/of educatieve en informatieve doeleinden. Het mag niet worden gebruikt voor commerciële doeleinden of winstbejag.

Bronnen

Plattegronden zijn gemaakt met behulp van Google Maps.

Disclaimer Copyright©

- Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die onjuist is of onvolledig is opgenomen, aanvaardt de auteur geen aansprakelijkheid voor enigerlei directe of indirecte schade, van welke aard dan ook, die voortvloeit uit- of in enig opzicht verband houdt met het gebruik van de inhoud.
- Daar waar in de tekst gebruik wordt gemaakt van links naar websites, aanvaardt de auteur geen aansprakelijkheid voor de inhoud van die websites.
- Voor eventuele verbeteringen en aanvullingen van de opgenomen gegevens of beeldmateriaal houdt de auteur zich aanbevolen.
- De informatie in deze uitgave kan zonder voorafgaande waarschuwing of kennisgeving worden gewijzigd in een volgende uitgave.
- De vermelde informatie is te goeder trouw overgenomen van websites, artikelen uit boeken en dorpskranten etc.
- Wanneer afbeeldingen of teksten in deze uitgave vallen onder het auteursrecht of copy-recht, meld dit dan aan de auteur. Indien aangetoond, zal de afbeelding of tekst direct wordt verwijderd of aangepast in een volgende uitgave.
- Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Foto verantwoording

Foto's zijn gemaakt door Meindert de Boer.

Foto laatste pagina: Oorspronkelijke Fokke Wietske paad in augustus 2023

Realisatie & Samenstelling

© 1 mei 2025

Titel	Kuierpaden yn in om Aldegea
Uitgever	Eigen beheer @MeintMakke
Drukwerk	Alleen verkrijgbaar in .pdf format
Auteur	Meindert de Boer

Meindert de Boer

Buorren 29 9216 WB Oudega (Smallingerland)
e-mail: meindertdeboer@live.nl

